

Täysistunto

Maanantai 15.12.2025 klo 12.00—23.01

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 156/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 28/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

21.04 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitystä, joka koskee konosalien sähköveroluokan muuttamista. Kysymyksessä ei ole pelkkä verotekninen uudistus, vaan tämä esitys on osa laajempaa talouspolitiikan kokonaisuutta. Se on osa historiallisen yrittäjämysteistä kokonaisuutta, jonka selkeä suunta on vahvistaa Suomen talouden kasvua ja kilpailukykyä pitkällä aikavälillä. Tämän hallituksen linja on selvä: välttämättömän verotuksen on oltava vastuullista, kannustavaa ja kestävää. Juuri siksi myös tukijärjestelmien on vastattava ajan vaatimuksia sekä kannustettava sellaisiin investointeihin, jotka ovat suomalaisille hyväksi.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys käsittelee konosalien sähköveroluokan muuttamista. Konesalit ovat tärkeä osa modernia taloutta ja digitalisaation infrastruktuuria, mutta niiden toimintaedellytykset eivät perustu pelkästään sähköveroon. Suomi on houkutteleva investointikohde, koska täällä on saatavilla puhdasta sähköä, vakaa yhteiskunta, osaavaa työvoimaa sekä hyvät tiet ja tietoverkot. Nyt tehtävä veroluokan muutos kannustaa kehittämään toimintaa entistä energiatehokkaammaksi ja kestävämmäksi. Se kannustaa meitä kohti sellaisia investointeja, jotka suojelevat tämän maan myös lapsillemme ja lastenlapsillemme. Tämä on tulevaisuuteen katsovaa politiikkaa, jossa kannusteet suunnataan oikein: innovaatioihin, uuteen teknologiaan ja vastuulliseen kasvuun.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan, että konesaleista maksettavan sähkön vero siirrettäisiin alemmasta toisesta sähköveroluokasta yleiseen ensimmäiseen sähköveroluokkaan. Vaikka muutoksen myötä valtio saa enemmän, on tärkeää myös turvata tulevien investointien edellytykset. Siksi esimerkiksi datakeskusten investointiympäristö turvataan muilla toimenpiteillä. Haluamme varmistaa, että Suomi säilyy kilpailukykyisenä ja että energiantensiivinen digitaalinen teollisuus jatkaa kasvuaan täällä meillä Suomessa, ei muualla. Tämä on meille tärkeää erityisesti Pohjois-Suomessa, jonne on suunnitteilla suuria datakeskushankkeita ja jossa on Oulun yliopiston korkeatasoinen osaaminen aivan lähellä. Tämä on vastuullista talouspolitiikkaa, josta syntyy kokonaisuus. Verotuksen kautta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2025 vp

vahvistamme julkista taloutta ja samalla luomme pohjaa uusille investoinneille ja työpaikoille. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

21.07 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa herra puhemies! Ehdotan, että mietinnön perustelut hyväksytään vastalauseen 3 mukaisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

21.08 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Hallitus esittää sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muutoksia, joihin sisältyy myös datakeskuksiin kohdistuva sähköveron korotus 44-kertaiseksi. Soteryhmän mielestä korotus on kokonaistaloudellisesti haitallinen ja lyhytnäköinen.

Ensinnäkin muutos on haitallinen investointiympäristön ja kilpailukyvyn kannalta. Datakeskukset ovat mittavia, pitkäaikaisia investointeja, jotka kytkeytyvät koko digitaalisen talouden arvoketjuun: pilvipalveluihin, teolliseen dataan, tekoälyyn ja kyberturvaan. Investointeihin vaikuttavia veromuutoksia ei pitäisi tehdä hätäisesti ja tempoilten. Nyt nostettiin veroa, ja sitten annetaan yritystukea.

On kuitenkin perusteltua asettaa alemmalle verokannalle energiapöytäkirjan toimivuuden kannalta tärkeitä reunaehtoja ja oikeasuuntaisia kannustimia. Suuret datakeskukset voidaan ohjata osallistumaan kysyntäjoustoon tai hukkalämmön talteenottoon tai toimimaan varavaimana. Näin uudet investoinnit saataisiin tukemaan sähköjärjestelmän tasapainoa ja kaukolämmön päästövähennyksiä. Tämän lisäksi veroedun ehdoksi voisi määrittää tki-toiminnan ja henkilöstöminimin.

Alueellisesti datakeskukset tuovat kiinteistö- ja yritysveropohjaa sekä alihankintaketjuja. Verotuksen tulisi kannustaa energiatehokkuuteen, hukkalämmön hyödyntämiseen ja kysyntäjoustoon, ei nostaa tasoa, mikä heikentää sähköistyvien palveluinvestointien kannattavuutta.

Edellä mainituin perustein katsomme, ettei datakeskuksiin kohdistuvaa sähköveron korotusta tule toteuttaa. Tarkoituksenmukaisempaa on säilyttää datakeskukset alemmassa sähköveroluokassa ja kohdentaa ohjaus energiatehokkuus- ja hukkalämpöehtoihin, kysyntäjoustosopimuksiin ja tki-panostuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme vastalauseen 1 mukaisesti, että hallituksen esitykseen 156 sisältyvä lakiesitys hylätään ja hyväksytään yksi vastalauseen lausuma.

Vastalauseen lausumaehdotus on: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viipymättä eduskunnalle selvityksen datakeskusten verokohtelun ja ohjauskeinojen kokonaisuudesta, jossa kytketään alempi sähköveroluokka sitoviin energiatehokkuus-, hukkalämmön hyödyntämis- ja kysyntäjoustoehtoihin sekä tutkimus- ja kehityshenkilöstön määrään.” — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

21.11 Piritta Rantanen sd: Herra puhemies! Keskustelu datakeskusten sähköveroluokan korotuksestahan on historialtaan aika hupaisakin, kun siihen ovat sekaantuneet niin makeisverot ja Fazer kuin monet muutkin, mutta näin sitä vaan nyt tätäkin korotusta ollaan te-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2025 vp

kemässä. Ehkä jotenkin toivoisi, että tällaisissa energia-asioihin niin kuin myös metsiin liittyvissä asioissa tällainen investointiympäristön ennustettavuus olisi vähän paremmassa mallissa tässäkin maassa. Investoinnit energia-asioissa ja myös näissä datakeskuksissa ovat valtavan suuria, ja siksi niissä toivoisikin sellaista erityistä herkkyyttä. Meillä on mahdollisuus kannustaa ja kirittää datakeskuksia myös huolehtimaan hukkalämmön talteenotosta ja tekemään erilaisia akkuvarauksia ja, niin kuin tässä edellä edustaja Lylynkin totesi, näitä kysyntäjoustoja. Aiemminhan meidän teollisuus on ollut se meidän kysyntäjoustojemme mahdollistaja, mutta enenevässä määrin vain se sellainen aivan perinteinen teollisuus on monilta paikkakunnilta hävinnyt, ja senkin vuoksi meidän pitäisi pysyä ajassa mukana.

Juuri näistä edustaja Lylynkin edellä mainitsemista perusteista johtuen kannatan edustaja Lylyn tekemää hylky- ja vastalause-esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

21.12 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä on tänäänkin puhuttu ensi vuoden talousarvion yhteydessä julkisen talouden vaikeasta tilanteesta ja valtion nopeasta velkaantumisesta. Tärkeä keino tulopohjan vahvistamiseen on verojärjestelmämme erilaisten poikkeuksien kriittinen tarkastelu. Tämä konesalien verotuki on tällainen.

Konesalien verotuen poistoa puoltaa erityisesti se, että verotuen on arvioitu nousevan noin 83 miljoonaan euroon vuonna 2030, ja tämä summa perustuu varovaiseen arvioon datakeskusten sijoittumisesta Suomeen. Kun puhutaan datakeskusinvestoinneista, Suomessa on monia muitakin kilpailukykytekijöitä kuin alempi sähköveroluokka: muun muassa puhdas sähkö ja vesi, vakaa sähköverkko ja viileä ilmasto.

Osana tätä veromuutosta on sovittu uudesta tukimekanismista datakeskusinvestoinneille. Vihreät pitävät tärkeänä, että tässä tukimekanismissa on tiukat ympäristökriteerit, jotta ne edistävät aidosti kestävyys siirtymää. Suomessa tulee luoda puitteet ja varmistaa investointiympäristön houkuttelevuus luonnonvarojen jalostusarvon nostamiselle ja resurssitehokkuuden parantamiselle.

Näillä perustein teen vihreiden vastalauseen 2 mukaiset kaksi lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

21.14 **Hanna Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Elon edellä tekemiä lausumaehdotuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

21.14 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Pekosen tekemää esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

21.14 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Suomeen syntyy parhaillaan datakeskushankkeita poikkeuksellisen nopealla tahdilla. Näitä investointeja on tarkasteltava kokonai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2025 vp

suutena: elinvoiman ja investointilukujen lisäksi niiden vaikutuksia sähköjärjestelmään, julkiseen talouteen ja kansalaisten arjen kustannuksiin.

Datakeskukset kuluttavat valtavat määrät sähköä. Yksi keskikokoinen, noin 200 megawatin datakeskus käyttää vuodessa saman verran sähköä kuin jopa 90 000 omakotitaloutta. Tällainen kulutus muuttaa koko sähkömarkkinaa. Fingrid arvioi sähkönkulutuksen voivan tuplaantua vuoteen 2030 mennessä, mikä edellyttää vastuullisia ratkaisuja sähkön riittävyyden ja hinnan hallitsemiseksi.

Hallitus on päättänyt luopua datakeskukselle myönnetystä alemmasta sähköveroluokasta. Päätös vahvistaa julkista taloutta noin 45 miljoonalla eurolla vuodessa ja hillitsee nopeasti kasvavaa yritystukea, jonka kustannusten ennakoitaan nousevan jopa 100 miljoonaa euroon. Suomi on houkutteleva datakeskusmaa myös ilman tätä tukea, sillä meillä on edullinen ja vakaa sähköntuotanto, viileä ilmasto ja toimiva lupajärjestelmä.

Arvoisa puhemies! Datakeskukset tuovat investointeja myös Etelä-Savoon, Mikkeliin ja Pieksämäelle. Paikalliset hyödyt syntyvät rakentamisesta, verotuloista ja työllisyysvaikutuksista. Kasvava sähkön tarve edellyttää lisää tuotantoa, ja uusiutuva energia tukee sekä omavaraisuutta että huoltovarmuutta. Tuuli- ja aurinkovoima ovat osa tätä ratkaisua, kun sähkönkulutus kasvaa datakeskusten ja muun teollisen toiminnan myötä. Samalla energiarakentamisen on tapahduttava kestäväällä ja ihmislähtöisellä tavalla. Erityisesti tuulivoimahankkeissa vaikutukset koetaan paikallisesti. Melu, välke ja maiseman muutos vaikuttavat asumisviihtyvyyteen, terveyteen ja kotirauhaan. Tuulivoimaloita ei tule sijoittaa liian lähelle asutusta, ja riittävät suojaetäisyydet sekä huolellinen vaikutusten arviointi ovat hyväksyttävyyden perusta. Tämä korostuu alueilla kuten Pieksämäellä, jossa datakeskuksen rinnalle suunnitellaan myös tuulipuistoja.

Energia ratkaisut onnistuvat, kun paikalliset ihmiset kokevat tulevaisuutensa kuulluiksi ja kunnat säilyttävät todellisen vaikutusvaltansa maankäytössä. Sähkö on yhteiskunnan kriittinen perusresurssi, jonka on palveltava suomalaisia myös tulevaisuudessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

21.17 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Alueelliset datakeskukset ovat nimenomaan alueellisia toimijoita ja alueille hyvin tärkeitä, niin kuin edustaja tuossa edellä totesi. Myöskin kotikaupungissani Lahdessa on käynnissä oleva datakeskushanke, joka on tuonut tietenkin paljon toiveikkuutta investointiympäristön kiinnostavuutena, mutta samaan aikaan on myös useita kysymysmerkkejä muun muassa sähkön hinnasta ja saatavuudesta jatkossa, kun Suomesta on kovaa vauhtia tulossa varsin nopeallakin lainsäädännöllä ja hyvinkin poukkoilevalla lainsäädännöllä datakeskusten villi länsi, kiinnostava kohde ulkomaalaisille toimijoille varsin mittavilla investoinneilla.

Mutta niin kuin SDP:n vastalause 1:ssä mainitaan tästä investointiympäristön ennustettavuudesta: Siinä meillä Suomessa ja erityisesti lainsäädännössä on kehittämisen paikka. Meidän pitää pystyä varmistamaan se, että tämä datakeskustoiminta kokonaisuudessaan mahdollistaa etenkin tähän datatalouteen siirtymistä ja digitalisaation kautta erilaisten muiden mahdollisuuksien etenemistä maassa ja maan rajojen ulkopuolellakin, mutta ennen kaikkea pitää myös varmistaa se, että kilpailukykyiseen hintaan on sähköä saatavilla myös kuluttajille, eivätkä nämä datakeskukset toimi Suomen sähkömarkkinoiden isona imurina, joka imee meidän tuotannosta leijonanosan. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

21.18 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Suomessa on erinomainen sähköhuolto- ja energiahuoltojärjestelmä. Meillä on erittäin puhdasta energiaa, 40 prosenttia ydinvoimaa, 25 prosenttia tuulta, ja loppukin on puhtaalla tavalla tuotettu, eli me hyvin monipuolisesti tuotetaan sähköenergiaa. Se on ollut meidän vahvuus aina, ja se on hyvin kriisinkestävää, kun se on hyvin monipuolisesti tehty.

Tässä mielessä nämä datakeskukset varmasti haastavat tätä kahdella tavalla: Toinen on, että tämä kuormitus kasvaa, kun ne ovat aika isoja sähkönkuluttajia, ja se vaatii tietenkin uutta kapasiteettia. Siihen liittyy tämä tuulivoimakapasiteetin lisääminen, ja sitä pitäisi ympäri Suomea ja merialueille saada, jolloin me saadaan eri tuuliolosuhteisiin sitä vietyä. Samalla sitten kun tässä mainittiin tämä jousto, niin datakeskuksissa pitää olla siinä jousto elementtinä mukana, koska ei aina tuule ja noin poispäin, niin että pystytään sillä myöskin vakauttamaan tätä tilannetta.

Se, mikä tässä on ehkä suurin haaste kaiken kaikkiaan, on se, että tämmöinen voimalaitosinvestointi ja kantaverkkoinvestointi ja sen toteuttaminen vie yli viisi vuotta, melkein kymmenen vuotta yleensä, ennen kuin ne saadaan toteutettua. Siellä on kaavoitukseen liittyviä ongelmia ainakin verkon tekemisessä, mutta myöskin sitten muita ongelmia, koska ne maanomistus- ja kaikki muut systeemit siellä hidastavat niitä asioita. Eli tämä aika on näissä se juttu, että datakeskuksia varmaan tulisi nopeamminkin, mutta pystytäänkö me niin nopeasti tuottamaan niille palvelua ja sähköä ja verkkoa sillä vahvuudella, että ne pysyvät siellä toimimaan. Hyvä olisi, jos nämä datakeskukset toimisivat lähellä aurinkovoimaloita tai tuulivoimaloita, jolloin ne siirtoetäisyydet olisivat hyvin lyhyitä.

Sen lisäksi tähän pitäisi säätövoimaa lisätä vielä. Vesivoima on meidän säätövoimana ollut tällä hetkellä tärkein, mutta vety ja tämän tyypiset varastointisysteemit voisivat olla jatkossa niitä isoja kysymyksiä.

Eli me joudumme hakemaan omaan sähköverkkoomme uusia ratkaisuja, mutta en ole huolissani siitä, koska meillä on erittäin korkeatasoinen osaaminen tällä alueella, me olemme sähkönn hinnalta Euroopan kilpailukykyisimpiä, meidän ilmasto suosii tällaisia datakeskuksia ja toimintaympäristö on turvallinen. Uskon, että me pärjäämme tässä, mutta meidän pitää saada niitä kohtuullisen paljon, että siitä tulisi meille myöskin taloudellista hyötyä näitten muitten toimintojen muodossa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Berg, olkaa hyvä.

21.21 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Hallitus esittää datakeskuksiin kohdistuvan sähköveron korottamista jopa 44-kertaiseksi. SDP:n mielestä kyse on kokonaistaloudellisesti haitallisesta ja lyhytnäköisestä ratkaisusta, joka heikentää Suomen investointiympäristöä ja kilpailukykyä.

Datakeskukset ovat suuria ja pitkäikäisiä investointeja, jotka kytkeytyvät koko digitaalisen talouden kehitykseen, pilvipalveluihin, tekoälyyn ja teolliseen dataan. Näihin vaikuttavaa verotusta ei tule muuttaa äkillisesti ja ilman kokonaisarviota, sillä epävarmuus ohjaa investointeja muualle.

Arvoisa puhemies! Verotuksella voidaan ja pitää ohjata toimintaa oikeaan suuntaan. Alempan sähköveroluokkaan on perusteltua liittää ehtoja, jotka tukevat energiajärjestelmän toimivuutta, energiatehokkuutta, hukkalämmön hyödyntämistä, kysyntäjoustoa sekä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2025 vp

tutkimus- ja kehitystoimintaa. Näin datakeskukset voivat tukea sähköjärjestelmän tasapainoa ja alueellista talouskasvua sen sijaan, että niitä ajetaan pois Suomesta. Hallituksen esittämä raju veronkorotus ei edistä näitä tavoitteita, vaan heikentää sähköistyvien ja digitalisaatiota edistävien investointien kannattavuutta.

Siksi SDP katsoo, ettei datakeskuksiin kohdistuvaa sähköveron korotusta tule toteuttaa. Lakiehdotus tulee hylätä, ja hallituksen on tuotava eduskunnalle kokonaisarvio datakeskusten verokohtelusta, jossa alempi sähköveroluokka kytketään selkeisiin energiatehokkuus-, hukkalämpö-, kysyntäjousto- ja tki-ehtoihin.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.